

PAPEROTS

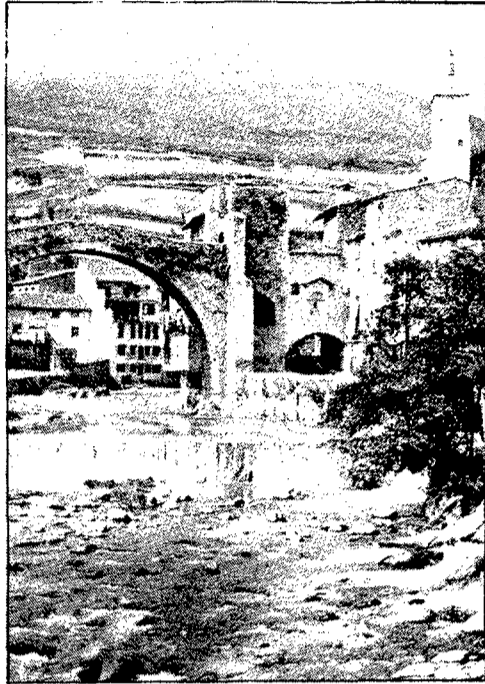
Joan Ferrerós

Les valls de Camprodon

Josep Pla potser és qui més vegades explica aquell costum gastronòmic, avui dia perdut/substituit pel sorbet, de tancar amb una amanida verda la successió de plats forts d'un àpat consistent. «Les fulles d'enciam ben eixutes amb un tovalló blanc», recomanava l'escriptor. Seguint aquest criteri, segurament tothom trobaria enraonat de dedicar una setmaneta al blat de moro i a la userda pir nenca després de les forquillades àrides d'un menú saharià. És així que reiniciem aquests «paperots» acabats de tornar d'uns dies a Camprodon i les seves valls.

Camprodon, com tantes altres viles muntanyenques —Viella, Ribes, Andorra—, cresqué en el punt de convergència de dues valls que s'enfilen carena amunt en zig-zag entre els bonyes de les elevacions; aquesta felicitat disposició, a més de fer-la receptora de camins i aiguës que davallen de les alçàries alpines, la fan ideal com a «campament base» per a incursions turístiques a practicar per la rodalia.

S'hi està bé, a Camprodon, a primers de setembre: l'afluència de visitants ha disminuït; hotels i restaurants estan confortablement mig buits —mig plens—, i per tant res no engavanya la comoditat. És realment el quadre vacacional contrari als amuntegaments estivals costaners. Triada la residència que més convé a l'equilibri entre la lírica i la butxaca, cal disposar-se, com a neòfits en aquella geografia, a assabentar-se sobre l'entorn immediat —gastronomia, vials, romànic...— a l'oficina de turisme; en hotels i càmpings disposen d'un tríptic, però fan saber que a la sudista oficina tenen més material —mapes, etc.— que a ells no els faciliten. Aquesta dependència municipal és l'únic lloc decebedor de la contrada: obren a les onze del matí, hora que el muntanyenc o l'aprenent ja ha d'estar al corriol; malgrat ser temporada turística, tenen tancat el dilluns i, finalment, el material que l'ajuntament no di-

És realment el quadre vocacional contrari als amuntegaments estivals costaners.

fon als establiments turístics consisteix en dos mapes antics i amb textos cap dels quals no és en català. El cas de Camprodon malauradament no és pas insòlit: les oficines d'informació en general ofereixen al visitant un material pobre i en horaris restringits; fa uns mesos també comentàvem el cas de Sant Celoni. Aquesta deixadesa quan el lloc és eminentment turístic segurament és més greu; ens atrevirem a recomanar que el milloressin, que l'actualitzessin, que el normalitzessin lingüísticament i, si és massa car tenir el xiringuito més hores obert, que el distri-

buïssin també als llocs reals on s'apospenta el turista: als hotels i als càmpings on, a més de no tancar el dilluns, el poden facilitar a l'hora d'esmorzar, abans d'enfilar-se cap a Setcases o davallar cap a Beget.

Deixant de banda aquesta aresta municipal, tots els altres esdeveniments que hom pot viure a Camprodon i rodalies són pura delectació. Si seguim per la conca del Ter aiguës amunt, el romànic del XII de Llanars, amb un magnífic portal ferrat, i la casa de menjars del XX del davant són una excel·lent manera d'inaugurar-les; els poblets de Vilafranca, Tregurà i Setcases. Setcases, de tanta anomenada, tan concorregut pels esquiadors de Vallter 2000, amb tants de pics per enfilar-se —Pic de l'Infern, Puig del Gegant, Gra de Fajol, Costa bona, Roca Colom— i tants i tan bons establiments on alimentar-se. Talment, l'altra vall, la de la carretera que porta a Molló i Espinavell. D'aquest darrer surt una magnífica —transitable— pista que, en arc, porta més amunt de Setcases a través d'una impressionant riquesa panoràmica; la carretera que de Molló porta a Prats de Molló, a l'altra banda de la frontera: Prats de Molló és un lloc idoni per constatar que la restauració francesa corrent i els vins francesos de taula són cars i dolents. A la dreta d'aquella carretera, abans de Molló, surt l'embranchement que porta a Beget, un dels pobles més dissimulats i harmònics del Pirineu. A la seva església, a més, roman un dels pocs altars barrocs sencers que queden i un guix a les parets que, després dels esforços dels darrers anys per repicar tot el que amagava el nostre romànic, aquest potser s'hi podria deixar. De Beget, amb vehicle adequat, es pot anar a Oix, i a Oix, que, contra el que es repeteix, se les saben totes, disposen d'una vall ignorada, gràcies a la qual cosa se'n pot dir allò que també s'atribueix a alguna caleta escondida de la Costa Brava.

L'ENRENOU

Miquel Pairolí

Fem-ho?

La notícia que s'havia descobert una certa quantitat de micròfons a l'ambaixada espanyola a Varsòvia, se l'han presa molt seriosament pel que sembla al ministeri d'Afers estrangers de Madrid i entre la premsa madrilenya. Això que els polonesos, i en darrer terme la KGB, delinquen alguna forma d'atenció sibil·lina a allò que s'esdevé a la delegació diplomàtica espanyola és cosa que vesteix, que dona un cert prestigi. En realitat, però, cal preguntar-se què coi devien perseguir els perversos espies comunistes. Jo més aviat pensaria que espiaen l'ambaixada per estar preparats en cas que la Pantoja els volgués exportar la ploranera o per actuar en cas que el terrible José Luis Perales gravés en polonès allò de *Que canten los niños*.

2) El Servei Municipal de Català de Caldes de Malavella ha editat uns adhesius que proclamen: **Signes modern. Fes-ho en català.** Mai com en frases d'aquestes el pronom feble neutre és tan perillós. Perquè, és clar, aquest pronom ho designa habitualment eufemismes molt eufemístics del llenguatge quotidià. Aquest pronom sovint va acompanyat d'una rialleta. És allò de *Ho fem aquí mateix o anem a l'habitació? Fes-ho més de pressa, amor meu. Fa quatre dies que no ho faig i pujo per les parets. És massa, ho fas molt bé, etc.* De tota manera cal fer cas de la recomanació dels de Caldes. Si ho feu, feu-ho en català, per bé que hi hagi gent que quan ho fa entona fins i tot àries de *Semíramis*.

3) Faig una cervesa divendres al vespre en un bar de la plaça de Sant Agustí, de Girona. La televisió trasmet l'actuació (hi ha coses que no se'n pot dir concert) de Madonna. Ningú no li fa gaire cas. Un home vell i esdentegat menja pops amb avidesa i amb gran remenament de barres. Una parella jove i vestida està d'esquenes a la televisió, una madama amb aires d'entretenguda està concentrada a contemplar un moro de vint-i-alguns anys. Un parell d'homes que fan tota la peça de guanyar-se la vida amb les pròpies mans beuen tranquil·lament cervesa, tot conversant. Només una parella de turistes que deuen rondar la quarantena miren, amb un somriure un punt irònic, l'actuació de la vaileta. Em ve al cap que de vegades potser en fem un gra massa quan parlem, com qui sap què, dels mites dels 80.

TRIBUNA LLIURE

Catalunya no és de pas. Autonomia i Federalisme

Raimon Bonal (*)

EL PUNT DIARI del dia 28 d'agost, un divendres, ens donava a la secció Tribuna Lliure un recital entre melangios i racista del senyor Joaquim d'Arquer i Armangué sota el títol suggestiu *Catalunya, país de pas?*

L'autor esmentat està espantat de les al·lusions migratòries vingudes a Catalunya. I diu textualment:

No nego la possible bondat de certa renovació de la sang d'un país i l'establiment d'immigrants, sols vull posar de manifest el perill d'aquests moviments migratoris quan els nousvinguts d'altres cultures representen una massa humana igual o superior a la que hi havia al país.

Es constata que el fenomen és universal però s'agreuja a casa nostra per tal com l'ONU i el Banc Mundial donen estadístiques referides a estats jurídicament constituïts i reconeguts, i en canvi, en el cas català es tracta de moviments de població dintre del mateix estat; és per això que les estadístiques mundials no en parlen.

Davant la situació, hi ha una escassa sensibilitat dels catalans per les coses de Catalunya, ja que «el català mitjà ho sent i ho veu, però no hi repara. Ho troba natural». I la frase que segueix em sembla lapidària:

El problema més greu que pesa avui sobre Catalunya és la definició i consolidació de la nostra identitat nacional dins dels paràmetres socio-polítics i econòmics que estem vivint.

Ens deixem penetrar pel que ens ve del poble hegemònic que governa l'estat, segons el senyor Joaquim d'Arquer, i hi ha indicadors clars d'aquest fet: el dia malèfic per Catalunya és el divendres tretze; l'anell de matrimoni, a l'esquerra, les festes de Sant Esteve i Dilluns de Pasqua, la música, els panallets... Indicadors que parlen d'un poble amb valors

propis i amb identitat nacional.

La cloenda d'aquest discurs és veritablement programàtica: **Qui no vol ésser català, naturalment és estranger a Catalunya i no tindria per què tenir els mateixos drets polítics que corresponen als catalans ja siguin d'origen, ja siguin d'adopció. I això no és discriminació.**

Senyor Joaquim d'Arquer, el seu discurs és racista i xenofòbic i la seva anàlisi és falsa perquè parcialitza escandalosament la realitat. Ni la identitat nacional de Catalunya es defineix pels indicadors que vostè apunta, ni aquest discurs té consistència, perquè oblida un element que és extraordinàriament important: la història social. Precisament l'estudi de la historicitat és la indagació de qui domina el poder i que subjuga els altres en un moment històric donat. Es descuida vostè de la recerca d'indicadors culturals molt més importants que no provenen de les Castelles i que dominen a bastament els mateixos mitjans de difusió internacional.

Autonomies en un desenvolupament federal?

Sembla que al pròxim congrés del PSOE es debatrà un tema que és de la màxima transcendència per Catalunya: la proposta del PSC de desenvolupar les autonomies actuals, postisses i desiguals, en un sentit federal. Crec que les comarques gironines, sobretot el Baix Empordà, haurien d'ésser particularment sensibles al tema.

Ahuc el mateix Pascual Maragall, en el pregó de festes de Torroella de Montgrí, ha fet una al·lusió a l'important coixi federalista que es va donar en aquella comarca. Efecti-

vament, fou el 1869 quan es va crear a Barcelona una Junta revolucionària que va llançar una crida amb eficàcia; pertot arreu sorgiren partides federals, però principalment a l'Empordà, sota el comandament de Sunyer i Capdevila, metge nascut a Roses el 1826 i que el 26 d'abril d'aquell any, essent diputat per Girona de les Corts constituents, pronuncià un discurs antireligiós que provocà un gran escàndol: «Guerra de Dios». Discurs anticlerical, antireligiós i que feia professió d'ateisme.

Francisc Sunyer i Capdevila encapçalà la insurrecció federal d'octubre a la Bisbal d'Empordà, on hi havia tres mil federals que, assetjats pels generals Germinde i Baldrich, es van rendir per causa de les baralles dels seus capitosts. La rendició de la Bisbal va suposar l'ensorrament de la insurrecció a tot Catalunya; a tot el Principat, es comptaven en nombre de 80.000 els federals.

La proposta dels socialistes catalans és extraordinàriament interessant. No cal canviar la Constitució, sinó que es tracta de superar el conflicte sistemàtic en el desenvolupament de les autonomies, generat per la relació bilateral entre el poder central i cadascuna de les 17 comunitats autònomes actuals. Concretament, es tracta de trobar mecanismes estables de cooperació i de col·laboració. Perquè un sistema federal és una forma concreta de relació entre un poder central fort i uns ens autònoms també forts.

S'ha de superar la demagògia dels partits nacionalistes que són incapaces de definir un projecte global d'estat i han tingut de sempre la tendència a tancar-se en si mateixos.

Potser això ajudarà a superar les limitacions de Joaquim d'Arquer.

(*) Sociòleg

Si creus en la Humanitat, ajuda aquells que lluiten pels seus drets.

Fes-te soci de Creu Roja

